

PABLONËAN FILIPOSNU 'ICË UNICAMA BUANMIA QUIRICA

Palonëan sipunuxunbi Filposnuaxa
Jesucristomi catamëcë unicama quirica
cuënëoxuan

1 ¹Ex Pablo 'ixun cana Timoteobëtan
mitsu quirica buánmin. Jesucristo-
nén casabi oquin aín bana uni ñuixuncé
cananuna nux 'ain. Micamaxmi Filpos
ëmanu 'aish Jesucristomi sinania cana
mitsun cushicama 'imainun an axa
Jesucristomi catamëcë unicama 'aquincé
unicamaribi énë quirica buánmin.
²Nucën Papa Diosbëtan Nucën 'Tbu
Jesucristonén nuibacëxmi mitsux
chuámarua 'aish bucucanti cana
cuëenin.

Axa Jesucristomi catamëcë unicama
Pablónëan Nucën Papa Dios ñucáxuan

³Mitsux camina upiti Jesucristomi
catamëcë 'ai quixun sinánquin cana
—asábi ca —quixun caquin Nucën Papa
Dios rabin. ⁴Abë banaquin cana upí
oquin sinani cuëenquin mitsu ñucáxu-
nin. ⁵En mitsubë timéxun bana ñuixun-
tabacëxun camina 'en 'acésaribi oquin,
Jesucristomi catamëquin uni raíriribi
amia cataménun 'aquinin. Usa 'ain cana
—asábi ca —quixun caquin Nucën Papa
Dios rabin. ⁶Cana 'unanin, an mitsu
Jesucristomi cataménun sinánmicë 'ixun
ca axa utécénti nëtë 'itámainun Nucën
Papa Diosan Jesucristosaribi 'aish upí
'inun mitsu 'imia. ⁷Sipuacë 'icëa, 'apun

ñucácëxun cana 'én, Jesucristomi
catamëti Nucën Papa Diosnan 'iti bana
ax ca asérabi 'icë quixun can. Usaquin
'én 'amainun camina mitsúnribi
nuibaquin Nucën Papa Dios 'ea 'aquinun
quixun ñucan. Usa 'ain ca 'ea 'aquincé
saribi oquin Nucën Papa Diosan
mitsuribi téméraabi nuibaquin 'aquinia.
Usáimi mitsux 'icébëtan cana nuibaquin
mitsu sinánquin Nucën Papa Dios
—asábi ca —caquin mitsu ñuixunin.

⁸Nucën Papa Diosan ca 'unania,
Jesucristonén unicama nuibacësaribi
oquin cana 'én mitsu nuibaquin
'aisamaira sinani quixun. ⁹Usa 'ain cana
mitsu nuibaquin Nucën Papa Dios mitsu
ñucáxunin, mitsúnmi 'acésamaira
oquinmi upí sinánñu 'ixun ax cuëncé
sabi oquin 'ati 'unánquin uni nuibanun.

¹⁰An 'unánmicëxunmi fiu 'atima
'aquinma fiu upíshi 'ati 'unánun cana
Nucën Papa Dios mitsu ñucáxunin. Usai
'iquinmi ax cuëncësa oquinshi 'acë 'icë
ca Cristonén utécéñquin mitsu
'ichoquinma upíshi isti 'icën. ¹¹Jesucris-
tonén 'aquincëxunmi mitsun ñu upíshi
'aia isquín ca unin —Nucën Papa Dios
ax ca asérabi upí 'icë —quixun caquin a
rabiti 'icën.

—'Eishima, Cristo 'ebë 'ain cana abëtan
ñu 'ai —quiáxa Pablo quia

¹²En xucéantu, mitsun 'unánun
quixun cana ésaquin mitsu cain, 'ë

sipuacancé cupí ca 'itsa uni Jesucristomi sinania quixun. ¹³Apun suntárucama 'imainun camabi unínribi ca 'unania, Jesucristo ñuiquin uni bana ñuixuncé cupí cana sipuacé 'ai quixun. ¹⁴Ex usai 'ia 'unánce cupí ca axa Cristomi cataméccé uni aín patsanén, atun 'acésamaira oquin Jesucristomi cataméquin, racuéquinma Nucén Papa Diosan bana uni ñuixunia. ¹⁵Usa 'ain ca raírinén 'émi nutsiquin, 'én bana 'acésamaira oquin isa unin aín bana cuanun quixun, Cristo ñuiquin bana ñuixunia. Ñuixunmainunbi ca raírinén asérabi, an Jesucristomi cataménun uni 'aquinti sinánquin upí oquin bana ñuixunia. ¹⁶Axa 'émi nutsicé unicaman ca 'ex sipunu 'ain, Jesucristomía sinánun ñuixunquinma aín cuéencésa oquinshi uni bana ñuixunia, 'ex a cuati bëénun quixun. ¹⁷Usa 'aínbi ca raírinén 'é nuibaquin, Jesucristomi cataméti Nucén Papa Diosnan 'iti bana ax ca asérabi 'icé quixun énxunun cati cupí cana 'ex énu 'ai quixun 'unánquin, upí oquin a bana ñuixunia. ¹⁸Atúan uisaquin cara uni bana ñuixuinsa tania, usoquin ñuixuncéxbi ca asábi 'icén. Usaquian Jesucristo ñuiquin 'itsa unin bana ñuilia unin ñuilia cuati cana cuéenin.

'Inan cana 'ex 'icésamairai cuéentí 'ain, ¹⁹mitsúnmi Nucén Papa Dios 'é ñucáxuncéxuan Jesucristonén Béru Nunshin Upitan 'aquincéx cana chuámarua chiquítí 'ai quixun sinani. ²⁰Usa 'ain cana 'ex Jesucristomishi catamétiá uni iéti bana, a ñui rabínquinma, 'én 'acésabi oquin ñuitisa tanin. Usoquin 'ai cana nétë camabi ami cataméti asaribi 'iisa tanin, ax ca asérabi upíira 'icé quixun 'unania camabi uni ami cataménun. Bamacéma 'ixun 'én bana ñuixuncé cupí 'iananbia, 'ex bamacébëbi uni 'én aín bana ñuixuncé cupí Jesucris-

tomi sinánti cana cuéenin. ²¹Ainan 'aish cana énë nätenuax abé 'aish cuéeinra cuéenin. Usai 'itancéx bamatancéx cana énë nätenuax 'icésamairai abé aín nätenu 'aish cuéeinra cuéentí 'ain. ²²Usa 'aínbi cana 'ex bamacéma pain 'ixun uni Cristo ñuiquin bana ñuixunquin énimana. Usoquin 'én ñuixuncéx ca uni Cristomi sinanati 'icén. Usa 'ain cana uisairai 'iti carana cuéeni quixun 'unaniman. ²³Uisaira carana 'iti 'ai quixun sinani cana sináncasmáin. Bamatancéx énë nätenuax 'icésamairai Cristobé aín nätenu chuámarua 'iti sinani cana anu 'iisa tanin. ²⁴Usa 'aínbi ca mitsúnmi upí oquin Jesucristo 'unánun mitsu 'aquinti cupí 'ex énë nätenu pain 'iti asábi 'icén. ²⁵Asérabi ca usa 'icé quixun sinánquin cana 'unánin, Jesucristomi upiti sinánun 'aquieran ami cataméti cuéenun mitsu 'aquinti cupí cana 'éora pain énë menu 'iti 'ai quixun. ²⁶Usa 'aish cana mitsúxmi Cristo Jesúsmi upiti cataméti cuéenun mitsu isi cuantécénti 'ain.

²⁷Ésaíshi 'iti camina sinánti 'ain, ainan 'aish camina Cristo quiásabi oi 'iti 'ain. 'Ex mitsu isi cuananbi, cuanquinmabi cana, mitsux camina bëtsibé nuibanani Jesucristomi cataménun 'aquieranani quixuan unin ñuia cuaisa tanin.

²⁸Cuanan cana mitsumi nishquian unin 'atimocéxunbi camina racuéquin a éníma Jesucristomi cataméti quixuan unin ñuia cuaisa tanin. Mitsu xmi usai 'icébëtan ca Nucén Papa Diosan sinánmicéxun axa mimi nishcë unicaman 'unánti 'icén, ainanma 'aish ca atux nätétimoí usabi 'inux bamati 'icé quixun. 'Unánan ca mitsux camina ainan 'inux iéce 'aish Nucén Papa Diosbé 'iti 'ai quixun 'unánti 'icén. ²⁹Nucén Papa Diosan ca Cristomi cataménun mitsu 'imiaxa. 'Imianan ca ami catamétiá unin mitsumi nishquin 'atimocéxbimi cuéenun mitsu 'imiaxa.

³⁰Usaribi oquin ca 'eribi 'imiaxa. Jesucristonan cupía unin 'é 'atimoia camina isacén. Béríribi cana témérai quixun 'én mitsu quirica buánmicéxun camina 'unanin. ³¹Ex 'icésaribiti camina mitsúxribi témérain.

**Bamatancéx baísquia 'icéa Cristo
camabi unin rabiti bana**

2 ¹Mitsux an 'aquincéx Cristomi cushionan an nuibacéx cuééni, Nucén Papa Diosan Béru Nunshin Upíñu 'ianan 'é nuibacé 'aish, ²camina 'é cuéenminux ésaí 'iti 'ain, bëtsin sináncé saribi oquin sinani asérabi camáxbi bëtsibé nuibananquin amanua sinánquinma achúshi oquinshi sinani 'iti 'ain. ³Bëtsi uni 'a quinti sinánquinma camina minánshi 'iti ñu 'atima 'ain. ³Ex cana bëtsi unisama 'ai quixun sinani rabíquinma camina —uni raírinéx ca 'éx 'icésamairai upí 'icé —quixun sinánti 'ain. ⁴Mitsúxéshi chuámarua 'aish cuéenuxun ñu 'atishi sinánquinma camina uni raíriribi chuámarua 'i cuéenun 'a quinti 'ain.

⁵Jesucristonéan 'ásaribi oquin camina sinánti 'ain. ⁶Aribi 'aish Nucén Papa Diosbé 'ixunbi ca —anu 'éx asaribi 'aish 'én Papa Diosbé 'icé énë nëtë cana ébiántima 'ai —quixun sinánma 'icén. ⁷Aín nëtë ébëtsini utancéx uni 'aish ca aín Papa cuéencésabi oquin camabi uni 'aquinux énë menu 'iacéxa. ⁸Aín Papa cuéencésabi oi ca bamatsianxmabi i curúsocénuax bamacéxa, 'uchañuira uni 'icésaribiti. ⁹Usaía 'icé cupí ca Nucén Papa Diosan Jesucristo, unicama 'imainun ángelcamabëtan sénénmaira 'imiacéxa. Bëtsi unicamasamaira ca a uni Jesús caquin anéçé, a 'icén. ¹⁰Usa 'ain ca a ñuicé a bana cuaque, camabi nëtënu 'icé unicama 'imainun naínu 'icé ángelcama 'imainun anua uni bamacé anu 'icécamanribi ami racuéquin a

rabiti 'icén. ¹¹Usa 'ain ca camaxunbi —Jesucristo ax ca asérabi camabi menu 'icé uni 'imainun ñucaman 'Ibu 'icé —quixun cati 'icén, Nucén Papa Dios ax ca asérabi Dios 'icé quixun 'unánquin.

**Axa Jesucristo cataméccé unicaman, upí
'inun bëtsi unicamaribi 'a quinti bana**

¹²En nuibacé xucéantu, a ñucama 'unani camina 'éx mitsubé 'ain, 'én Jesucristo ñuiquin mitsu cacé bana quicésabi oi 'ian. Usa 'ain camina 'éx mitsubé 'ain 'icésamaira oi 'éx mitsubéma 'ain, 'én mitsu cásabi oi 'ití 'ain, Nucén Papa Dios cuéencéma ñu 'atimi racuëti. ¹³Nucén Papa Diosanbi ca ñu upí 'áimi ax cuéencésabi oi 'inun mitsu sinánmia. Sinánmianan ca a 'atimi sináncé ñu a 'anun mitsu aín cushi 'inania.

¹⁴Usa 'ain camina aña ñu caramina 'ai a ñui quianan cuébicanánquinma nëtëxunshi 'ati 'ain, ¹⁵bëtsi unicaman, mitsúxmi ñu 'aisama 'áima Nucén Papa Dios cuéencésabi oíshi 'ia isnun. Usai 'ia ca 'aisama 'áisha ax ami sináncéma unicaman, Nucén Papa Diosan bëchicé 'áishmi mitsun nuitu upí 'icé isti 'icén. Usa 'aish camina mitsux 'ispacaman bëánquibucé 'icébi pëcacé usaribi 'ain, ¹⁶—Jesucristomi cataméti ca uni Nucén Papa Diosan 'ia —quixunmi unicama bana ñuixuncé cupí. Mitsu xmi usa 'ain cana 'én Cristo ucébétan —ñancábi cana téméraquinbi Cristo ñuiquin Filipo snu 'icé unicama bana ñuixuanma 'ai —quixun 'unani cuéenquin upí oquin sinánti 'ain. ¹⁷Mitsun camina téméraquinbi Jesucristomi cataméquin ax cuéencésabi oquin 'aquin Nucén Papa Dios rabin. Mitsu xmi usai 'icébé cana 'én mitsu 'aquincé cupí mitsux 'icésaribiti cuéenin. Cristomi sináncé cupí sapi cana bamati 'ai quixun 'unanibi cana masá nuitutíma mitsúxmi 'icésaribiti

cuëenin.¹⁸Ex usai cuëencëbë camina mitsúxribi —Jesucristonan 'iti ca asábi 'icë —quixun sinani cuëenti 'ain.

Timoteo 'imainun Epafroditu 'ia bana

¹⁹Nucën 'Ibu Jesús cuëencëbëtan Timoteo mitsu istánun 'itsama nëtë 'icëbëtan xuti cana sinanin. An mitsu isbëtsíntancëxun uisa caramina 'icani quixun ñuixuncëxun cuati cana cuëenti 'ain.²⁰Timoteonënsi ca 'én 'acësaribi oquin mitsu sinania. Usaquian an sináncë bëtsi uniribi ca 'áma 'icën.

²¹Énu 'icë uni raírinën ca aín cuëncë ñu 'atishi sinánquin a 'anúan Cristo Jesús cuëncë ñu 'ati sinanima.

²²Acamaxa usa 'aínbì camina Timoteonënsi ca Nucën Papa Dios cuëncësabi oquin 'aia quixun 'unanan. An ca 'ébëtan Cristo ñuquin bana ñuixuanxa. Aín bëchicënëan aín papa 'aquincësaribi oquin ca Timoteonënsi 'é 'aorianxa.

²³Usaquin cara an 'ëmia uni manáncë xun cuacë 'apun 'é caia quixun cuatancë xun Timoteo xuti cana sinanin.

²⁴Sinánan cana Nucën 'Ibu Jesucristonënsi 'aquincëx 'itsama nëtë 'icëbë mitsu isi cuanti sinanin.

²⁵Nun xucën Epafroditu, ami mitsun 'éa 'aquinun xucë, a mitsu cananun xuti ca asábi 'iti 'icë quixun cana sinan. Suntárunéan téméraquinbi aín capitánen bana tancësaribi oquin ca Epafroditonënsi Jesucristonënsi bana quicësabi oquin racuéquinma 'anán 'ébëtan unicama bana ñuixuanxa.

²⁶Mitsúnni a 'insíncë cuacë a 'unani ca mitsu isi cuanti sinani bënëtia.²⁷Insíncë 'aish ca asérabi bamatisa 'iasha. Usa 'icëbi ca Nucën Papa Diosan pëxcúmialxa. 'Ex a sinani masá nuitutancëx axa bamacëbë 'aisamairai masá nuituti rabanan ca 'éribi nuibaquin Nucën Papa Diosan pëxcúmialxa, 'én upí oquin sinánun.²⁸Usa 'aínmì a sinani

masá nuitutibí —ñucëma ca —quiax a istéceni cuëenti cupí cana bënénquinshi mitsu cananun xutin, 'enribi upí oquin sinánuxun.²⁹Usa 'ain camina cuania, axa Nucën 'Ibu Jesucristonan cupí cuëenquin upí oquin bicanti 'ain. Usa unicama camina —upí uni ca ax 'icë —quixun sinánquin aín bana cuati 'ain.³⁰'Ex 'ura 'icëmi mitsu 'é 'aquiniamabi ca —sapi cana bamati 'ai —quixun sinanibi Epafroditonënsi énu uxun 'é 'aorianxa. Asérabi ca Jesucristo cuëencë sabi oquin 'acë cupí bamaibi iéaxa.

Jesucristomi catamëtisia uni upí 'iti bana

3 ¹'En xucéantu, esaquinribi cana mitsu Cain, mitsu Nucën 'Ibu Jesucristonan 'aish camina chuámashirua taní cuëenti 'ain. 'En cacësabi oquin mitsu catéceni cana atsaniman, mitsu upí 'iti cupí.²An ñu 'aisamashi 'ati sináncë uni 'imainun axa 'atimati banacë unicama 'imainun an —Nucën Papa Diosan uni 'inux cananuna 'unántioracacë 'iti 'ai —quixun sináncë uni, acaman mitsu cacësa oi 'itin rabanan camina bérúancati 'ain.³Atúxa judíos uni 'icë 'unántiocë 'aínbì cananuna nux asérabi Nucën Papa Diosan uni 'ain, aín Béru Ñunshin Upitan 'imicëx. Usa 'ixun cananuna a rabianan Cristo Jesúsmi catamëcë 'ixun cuëenquin 'unanan, nux 'unántioracacë cupíma Cristo Jesúsmi catamëcë cupíshi cananuna Nucën Papa Diosan uni 'ai quixun.⁴'Ex 'unántioracacë cupí cana judíos uni 'aish upí 'ai quixuan atun sináncë 'aínbì cana 'ex 'iisa taní atúxa 'icësamairai rabítsian. Uinu 'icë unínbì ca 'én 'acësamaira oquin usai judíos unicama 'iti Moisésnënsi cuënéo bana quicësabi oquin 'acëma 'icën.⁵'Ex mëcën achúshi 'imainun rabé 'imainun achúshi nëtë 'icë ca judíos unin bëchicë

'icë 'é 'unántiocëxa. Usa 'aish cana Benjamín en rëbúnqui 'aish 'én aintsi 'icésaribiti hebreo banan banain, 'én papa 'én tita 'icésaribiti. Usa 'aish cana 'éx Moisésnén cuënöö bana fariseo unicaman 'unánmicésabi oi 'iacën. ⁶Judíos unicaman cuati Moisésnén cuënöö bana axëshi ca asábi 'icë quixun ñunshínquin sinánquin cana —axa Jesucristomi catamëcë unicamax ca 'aisama 'icë —quixun sinánquin atu bëtsi bëtsi ocën. Axa quicésabi oquin 'ati Moisésnén cuënöö banacama quicésabi oquin cana 'én 'acën. Usa 'ain ca a ñuiquian 'é 'uchoti ñubi 'áima 'iacëxa. ⁷—Usa ñucama 'acë cupí cana Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ai —quixun sinan 'ixunbi cana bérí Cristo 'unánquin usai 'éx 'iá ax ca ñancáishi 'icë quixun 'unarin. ⁸Judíos unicama Nucën Papa Diosan uni 'icë 'unántiocë 'aish 'iásamaira ca Nucën 'Ibu Jesucristo amishi catamëti upíira 'icën. Usa 'ain cana 'én 'á ñucama ñu 'atima pucësa oquin éni Jesucristonan 'inxus amishi catamëtin. ⁹Usa 'aish cana usai judíos unicama 'iti Moisésnén cuënöö bana quicésabi oquin 'acë cupíma axa 'ébë 'inun Cristomí catamëcë cupíshi Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ain. Usa 'icë ca an axa Cristomí catamëcë aín unicama 'acésaribi oquin Nucën Papa Diosan 'é upí isia. ¹⁰Usa 'ixun cana Jesucristonén sináncésaribi oquin sinánan, anun Jesucristo baísquimia aín cushi anúan Nucën Papa Diosan 'é cushiocë 'iti cuënen. Nucën Papa Dios cuëncésabi oi témératancëx ca Jesucristo bamacëxa. Axa témérasa usaribiti 'éxribi ainan cupí témérati ca asábi 'icën. Cristo bamasa-ribi oquin 'én 'uchacama 'atécëntimo-quin éncë 'iti cana cuënen. ¹¹Usa 'itancëx axa bamaxbi baísquiasaribi oi 'éx bama 'aishbi asaribi 'inxus ax utécëncëbë baísquiti cana sinanin.

Aín nëtënu abë 'inxus Jesucristosaribi 'iti cupí ax cuëncésabi oi 'iti bana

¹²Usa 'aínbi cana asérabi asaírama pain 'ain. Asaírama 'ixun cana asérabi an 'acésaribi oquiuinra sinaniman. Usa 'ixunbi cana 'unarin, axa quiásabi oi asaribi 'inun ca 'é iémiacëxa quixun. Usaquin 'unánquin cana asaribi 'inxusun, énquinma aín bana quicésabi oquin 'ain. ¹³En xucéantu, 'éx cana —asaribi cana 'ai —quiman. Usaquin sinánquinmabi cana 'én 'á ñucama sinántecënquinma, asérabi ami catamëti ax cuëncësa oíshi bérí 'iti sinánan, uisai caranuna asaribi 'iti 'ai quixun sinánquin an 'é sinánmicë ñuishi upí oquin 'ain. ¹⁴Usoquin 'atancëxun cananuna uisaira caranuna aín nëtënu abë 'aish asérabi asaribi 'iti 'ai quixun isti 'ain. Isanan cananuna uisaira oquin cara Cristo Jesúsnan 'icë Nucën Papa Diosan nu 'imiti 'icë quixun isti 'ain.

¹⁵Usaquin cananuna nun Nucën Papa Diosan bana asérabi 'ati 'unancë 'ixun sinánti 'ain. Usaquinmi mitsun sinaniamca Nucën Papa Diosan mitsuribi usaquin sinánun 'unánmiti 'icën. ¹⁶Usa 'ain cananuna uisai 'inun cara Nucën Papa Diosan nu 'unánmixa, uisai 'iti 'ain.

¹⁷En xucéantu, mitsun camina 'éx usai 'ia 'unarin. Usa 'ain camina 'éx 'icésaribiti 'iti 'ain. 'Ianan camina mitsúribimi usai 'inun nux 'ia an iscë unicamaxa 'icésaribiti 'iti 'ain. ¹⁸Usaquin caquin cana béráma 'itsa oquin cásaribi oquin bëunan mëscuquin ésaquin mitsu catécënin, 'itsa unin ca 'én mitsu cacésabi oi 'iquinma axa unin 'ucha cupí i curúsocënu bama, Cristo, a ñui quicë banacama cuaisama tania quixun. ¹⁹Atúan ñunshínquin aín cuëncésabi oquinshi ñu 'aia isquian unin —ñu 'aisama ca 'aia —quixun ñuicëxbi rabínquinma an 'acésabi oquin 'ai ca

rabitia. Jesucristomi sinánquinma ca énë menu 'icé ñuishi sinania. Usaíá 'icé cupí ca ainanma 'aish xénibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'itima 'icén.²⁰ Atúxa usai 'imainunbi cananuna nux Nucën Papa Diosan nétenu abé 'iti 'ain. Usa 'ain cananuna a nétenuaxa Nucën 'Ibu Jesucristo, an nun 'ucha térénquin Nucën Papa Diosnan 'inun nu iémicë, axa uti cuéenquin cainin.²¹ Nux bamai chéquití 'icébi ca ax uquin nu axa bamax baísquiasaribi oquin, asaribi 'inun, nu bëtsi oti 'icén. Usonan ca aín cushi anun ax camabi ñun 'ibu 'iti anúrribi nu bëtsi oti 'icén.

**Nucën 'Ibu Jesucristonan
'aish cuéenti bana**

4 ¹Én xucéantu, mitsu nuibaquin sinánquin mitsu istisa tani cana cuéenin. ²En mitsu ñuixuncéxmi Jesucristomi catamécë cupí cana cuéeinra cuéenin. Mitsux usai 'icébë cana cupí bitsi cuéencésaribi oi cuéenin. Usa 'ain cana nuibaquin mitsu cain, mitsun 'acésabi oquin camina énquinma Nucën 'Ibu Jesucristomi cataméquin an cacésabi oquin 'ati 'ain.

²Evodiácéñun cana Síntiqueribi cain, mitsux cuamianancé 'aishbi camina Nucën 'Ibu Jesucristonan 'aish cuamiana-nima bëtsin sináncésabi oquin sinani nuibananti 'ain. ³An 'ébétan Jesucristo ñuiquin uni bana ñuixuncé a cana ésoquin cain, énë xanu rabé camina bëtsibë upí 'inun 'a quinti 'ain. Atun ca 'é 'imainun Clemente, 'imainun anribia 'én 'acésaribi oquin aín bana ñuixuncé a unicamabétan, Jesucristomia sinánun unicama 'aquiánxa. An usoquin uni 'a quincé unicaman ané ca Nucën Papa Diosbë 'itioquian aín nétenu 'icé quiricanu cuénéo 'icén.

⁴Mitsux camina Nucën 'Ibu Jesucristonan 'ai quixun sinani camina camabi nétén uisa ñu cara 'icébëbi chuámarua

tani cuéenti 'ain. Usai 'inun caxunbi cana mitsu catécénin, chuámarua ca 'ican.⁵ Uisa ñu cara 'icébëbi nishímami upí sinánñu 'icéa camabi unin mitsu isti cana cuéenin. Nucën 'Ibu Jesús anun utécénti nétë ca 'uramatia.

⁶Usa 'ain camina uisa ñu cara 'icébëbi bénétima 'ain. Bénéquinma camina abé banaquin Nucën Papa Dios a ñucama ñuiquin cati 'ain. An mitsu 'aquinun ñucáquin camina ami cataméquin —asábi ca —quixun rabiquin cati 'ain.⁷ Usaquinmi cacéxun cuauquin ca Nucën Papa Diosan mitsu nuibaquin bénétima chuámarua 'inun mitsu 'imiti 'icén, uisa 'aish cara aín uni usai 'ia quixuan uni raírinén 'unáncébétanmabi. Usaquin 'imianan ca Jesucristobë 'icé mitsun sinan 'imainun mitsun nuitu upí 'inun bérúanti 'icén.

Upí ñuishi sinánti bana

⁸Én xucéantu, ésaquinshi cana mitsu Cain, unían esa ñu 'aia isquin camina mitsun —ax ca asábi 'icé —quixun sinánti 'ain, cémëma banacama 'imainun —upí ca —quixun ñuicé ñucama, 'imainun uni itsi paránquinma upí ñu 'acé, 'imainun ñu 'atima 'ati sinánquinma upíshi 'iti sináncé, 'imainun bëtsibë upiti nuibananti, acama 'imainun rabiquian unin —upí ca a uni 'icé —quixun mitsu ñuixuncé, acama. 'Imainun camina uisa ñu 'ati cara upí 'icé, uisa ñu 'ati ñui cara —asábi ca —quixun uni quiti 'icé, acama sinánti 'ain.

⁹Én mitsu 'unánmicé banacama quicésabi oquin 'anan camina, 'én 'unánmicéxunmi 'acésabi oquin 'anan 'én mitsu ñuixuncéxunmi cuacé banacama quicésabi oquinribi 'anan 'én 'aíami iscésabi oquin 'ati 'ain. Usoquinmi 'acébë ca Nucën Papa Dios, an aín unicama bénétima chuámarua 'inun 'imicé, ax mitsubë 'iti 'icén.

**Filiposnu 'icë unicaman
Pablo curíqui 'inan**

¹⁰Mitsúnmi 'ë nuibaquin curíqui buánmiquin 'a quinti sinántecencébë cana Nucén 'Ibu Jesucristo —asábi ca —quixun cai cuéenin. Béráma ca a curíquimi mitsun 'ë bémici 'ainbi an bëti uni 'áima 'ixa. ¹¹Usa 'ain cana uni ucébëmabi asábi 'ian. Nuñu 'aish 'icésaribiti cana ñuñuma 'aíshbi bénétiman. ¹²Nuñuma 'iti 'unánan cana 'aisamaira ñuñu 'itiribi 'unanin. Uisa ñu cara 'icébëbi bénétima 'unánan cana pitíñu 'aish puchácë 'ianan pitíñuma 'aish 'acéñuma 'itiribi 'unan. 'Aisamaira ñuñu 'ianan ñuñuma 'itiribi cana 'unan. ¹³Usa 'ixun cana uisa ñu cara 'icébëtanb ténéquin Cristo cuéencésabi oquin 'ati 'ain, usai 'inun an cushiocë 'ixun. ¹⁴Usa 'ainbi ca mitsúnmi 'ex téméraia 'aquinquin 'ë curíqui bémici asábi 'ixa.

¹⁵Mitsux Filipos émanu 'icë uni 'ixun camina 'unánin, anuxun Jesucristo ñuiquin ñuixuntabaquin bana ñuixuntancë Macedonia menuax cuania, camina mitsúinshi curíqui bémiquin 'ë 'aquiancén, 'én mitsu 'aquincé a sinánquin. Axa bëtsi émanuax Jesucristomi sináncë unicaman ca 'ë 'aquianma 'icén. ¹⁶Ex Tesalónica émanuax cuancëma pan 'icë camina mitsun curíqui timétancëxun 'ë buánmiacén. Achúshi oquinshima, camina buánmitancëxun amiribishi 'ë buánmitécéan- cén, 'én cuéencë ñu anun binun.

¹⁷Mitsúnmi 'ë curíqui 'ináncë ashi sinanima cana 'émi 'aquincé cupími mitsux Nucén Papa Diosan iscëx upí 'iti cuéenin. ¹⁸Émi bémici curíquicama cana bian. Anun 'én cuéencë ñu bitiribi ca tèxexa. Epafroditonén ca mitsúnmi bémici curíquicama 'ë 'inánxa. Mitsúnmi ainan cupí nuibaquin 'ë usaquin 'inania isi ca Nucén Papa Dios cuéeanxa. ¹⁹A 'én rabicë Nucén Papa Dios, an ca ami cuéencë ñu mitsu 'inánti 'icén. Jesucristonéan mitsu ainan 'inun 'imicë 'icë ca Nucén Papa Dios ax camabi ñuun 'Ibu 'ixun mitsúnmi cuéencë ñu a 'inánan mitsu 'a quinti 'icén. ²⁰Axa asérabi Nucén Papa Dios a ca camabi ain unin rabiti 'icén, nötë xénibua 'ainbi. Usaquin ca asérabi 'ati 'icén.

**Bérúanx 'inuan Pablonén
Filiposnu 'icë unicama ca**

²¹Anu 'icë axa Jesucristonan 'aísh Nucén Papa Diosan unicama aribi, camina bérúanxa 'inun 'ë caxunti 'ain. 'Ebëa 'icë axa nubë Jesucristomi sináncë nucén xucéantunribi ca bérúanxmi 'icánun quixun mitsu canun 'ë caxa. ²²Axa Jesucristomi catamëcë énu 'icë unicamabéatan ca atúxribi Jesucristonan 'ixun Romanu 'icë 'apu Césarnén xubunu 'icécamanribi bérúanxmi 'icanun mitsu canun 'ë caxa.

²³Nucén 'Ibu Jesucristonéan nuibaquin 'aquincëxmi mitsun nuitu upí 'iti cana cuéenin. Usai ca 'iti 'icén. Ashi, Pablo.